

**URVALSPROV TILL
UTBILDNINGSLINJEN FÖR RÄTTSNOTARIE
den 14 maj 2018 kl. 12:00-17:00**

MODELLSVAR

**Varje fråga ger vid korrigering max. 10 poäng (totalt max. 50 poäng).
Poängsumman dubblas därefter så att urvalsprovet kan ge maximalt 100 poäng.**

FRÅGA 1

Ringa in ett svarsalternativ till följande frågor. Rätt svar ger en (1) poäng. Oklara markeringar eller flera markeringar på samma fråga tolkas som fel svar och ger noll (0) poäng. Tomt svar ger noll (0) poäng.

Rätta svaret med **fet stil**. Sidnumret för var det rätta svaret finns avgivet är inom parentes efter svaret.

- A. Inom vilken internationell organisation har Ramkonventionen för skyddet av nationella minoriteter antagits?
- a) Europeiska Unionen.
 - b) Europarådet. (sid 42)**
 - c) Nordiska rådet.
- B. När trädde språklagen (423/2003) i kraft?
- a) 30 juni 2003.
 - b) 1 januari 2004. (sid 50)**
 - c) 30 juni 2004.
- C. Hurudan är språklagen till sin natur?
- a) En allmän lag som kompletteras av bestämmelser om språk i speciallagstiftningen. (sid 61)**
 - b) En speciallag som enbart tillämpas hos domstolar och andra statliga myndigheter.
 - c) En speciallag som är antagen för att fullfölja krav från ett EU-direktiv.
- D. Vilket språk används som handläggningsspråk vid överklagande i hovrätt och högsta domstolen?
- a) Det språk som använts i lägre instans.
 - b) Det språk som använts i lägre instans, om inte domstolen med beaktande av parternas rätt och fördel bestämmer något annat. (sid 87)**
 - c) Det språk som använts i lägre instans, om inte domstolen med beaktande av svarandes modersmål bestämmer något annat.

- E. Hur omfattande är den enskildas skyldighet att ge språklig service när en offentlig förvaltningsuppgift genom lag eller med stöd av lag hör till en enskild?
- a) När en offentlig förvaltningsuppgift genom lag eller med stöd av lag hör till en enskild, blir inte språklagens bestämmelser tillämpliga.
 - b) När en offentlig förvaltningsuppgift genom lag eller med stöd av lag hör till en enskild, gäller för den enskilde att alla i personalen som sköter lagstadgade uppgifter, måste ha minst goda kunskaper i bägge nationalspråk.
 - c) **När en offentlig förvaltningsuppgift genom lag eller med stöd av lag hör till en enskild, gäller för den enskilde det som i språklagen sägs om myndigheter.** (sid 104-105)
- F. Vilken myndighet eller organisation följer verkställigheten och tillämpningen av språklagen samt ger rekommendationer i frågor som gäller lagstiftningen om nationalspråken?
- a) Statsrådets kansli.
 - b) Kommunförbundet.
 - c) **Justitieministeriet.** (sid 128, 284)
- G. Hur organiseras språkexamina för statsförvaltningen?
- a) **Kunskaper i finska och svenska kan visas genom språkexamina för statsförvaltningen, som ordnas särskilt för vardera språket.** (sid 160)
 - b) Kunskaper i finska och svenska kan visas genom språkexamina för statsförvaltningen, som ordnas i form av en anställningsintervju, då man söker till en statlig tjänst.
 - c) Kunskaper i svenska kan visas genom språkexamina för statsförvaltningen, men det existerar ingen examen i finska för statsförvaltningen.
- H. Genom vilken process kan man söka om ändring i språkexamensnämndens beslut?
- a) Klagan till justitieombudsmannen.
 - b) **Normala förvaltningsbesvär.** (sid 168-169)
 - c) Överklagan till Europarådets ministerkommitté.

- I. Hur definieras handläggningsspråket vid förundersökning enligt §12 i förundersökningslagen (805/2011)?
- a) **Vid förundersökning används ett allmänt handläggningsspråk också när förundersökningen omfattar flera misstänkta med olika språk och andra personer som ska höras.** (sid 223)
 - b) Vid förundersökning är det allmänna handläggningsspråket alltid finska också när förundersökningen omfattar flera misstänkta med olika språk och andra personer som ska höras.
 - c) Vid förundersökning används ett allmänt handläggningsspråk, enbart ifall alla personer som ska höras har samma modersmål.
- J. Enligt §37 i språklagen ska statsrådet lämna in en berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen. Till vilken instans ska berättelsen lämnas in?
- a) EU-kommissionen.
 - b) Högsta förvaltningsdomstolen.
 - c) **Riksdagen.** (sid 290)

Källa: Finlands språklagstiftning / Kristian Myntti - Åbo : Åbo Akademi. Institutet för mänskliga rättigheter, 2015.

FRÅGA 2

Ringa in ett (1) svarsalternativ som överensstämmer med följande påståenden. Rätt svar ger ett (1) poäng. Fel svar ger inga poängavdrag. Oklar markering eller flera markeringar på samma fråga ger noll (0) poäng. Tomt svar ger noll (0) poäng.

- A. Med konfusion avses:
- a) Ett aktiebolag går samman med ett annat aktiebolag.
 - b) Samma person kommer i både gäldenärs- och borgenärsställning.**
 - c) Att avtal ingås tyst/genom beteende.
- B. Den s.k. Bernkonventionen är:
- a) En internationell konvention som gäller industriellt rättsskydd.
 - b) En internationell konvention som gäller upphovsrätt.**
 - c) En internationell konvention som gäller köp av lös egendom.
- C. Med begreppet *traditio longa manu* avses:
- a) Aktier som överläts på börsen (börsnoterade aktier).
 - b) Överlåtelse av lös egendom i strid med god affärssed.
 - c) Överlåtelse av besittning genom anmälan.**
- D. Med speciesförpliktelse avses:
- a) Förpliktelsen är personlig och kan fullgöras endast av en viss person .
 - b) Endast en prestation är möjlig för att uppfylla förpliktelsen.**
 - c) Förpliktelsen inkluderar moment som är sedvanliga för den ifrågavarande avtalstypen.
- E. Vid bildandet av en förening:
- a) Måste alltid tillstånd av myndighet inhämtas.
 - b) Behövs ibland tillstånd av myndighet inhämtas.**
 - c) Behövs aldrig tillstånd av myndighet inhämtas.
- F. Med degeneration avses:
- a) Att okända borgenärer förlorar sin rätt.
 - b) Att ett varumärke har förlorat sin särskiljningsförmåga.**
 - c) Att rätten till vinstutdelning för aktier har gått förlorad.
- G. Med proprieborgen avses:
- a) Borgensman svarar för skulden som för sin egen skuld.**
 - b) Borgensman svarar för skulden först då huvudgäldenären konstaterats vara medellös.
 - c) Borgensmannens ansvar står i proportion till hans inkomster.

H. Indossament är:

- a) En lag som är tvingande.
- b) Intyg som magistraten utfärdar i samband med fastighetsköp.
- c) **Överlåtelser som finns antecknade på skuldebrev.**

I. En komplementär:

- a) **Ansvarar för ett kommanditbolags samtliga skulder, det vill säga har ett obegränsat ansvar.**
- b) Ansvarar för ett kommanditbolags skulder begränsat till beloppet av hans egendomsinsats.
- c) Inträder som bolagsman i ett kommanditbolag när ordinarie bolagsman är förhindrad.

J. Med ett enkelt skuldebrev avses:

- a) Att skuldebrevet inte uppfyller lagens alla formkrav.
- b) **Att betalningsmottagaren har nämnts vid namn i skuldebrevet.**
- c) Att betalningsmottagaren inte har nämnts vid namn i skuldebrevet.

FRÅGA 3

Bostadsaktiebolaget K har år 1996 höjt och permanentbelagt parkeringsområdet på sin tomt. Beläggningsarbetena är utförda av entreprenören E på basis av ett entreprenadavtal mellan K och E. Vid beläggningen har asfaltytan hamnat ovanför fogen mellan sockeln och väggelementet på det ställe där asfalten och väggen möts på grannbyggnaden som hör till bostadsaktiebolaget M.

I september 2017 har det upptäckts en fuktskada i den av M ägda byggnaden. M:s disponent har å M:s vägnar 25.10.2017 skickat ett e-postmeddelande till K där M yrkar på ersättning för reparationskostnaderna. Emedan K har motsatt sig kravet har M nu stämt K och yrkat att K åläggs att betala reparationskostnaderna. Ärendet har blivit anhängigt 19.4.2018.

M anför att fuktskadorna på de av M ägda byggnaderna har orsakats av regn- och smältvatten som har runnit ner från parkeringsområdet bredvid byggnaden och in i konstruktionerna. Ytan på parkeringsområdet ligger på en sådan nivå som möjliggjort skadan. Ytterväggen är inte planerad att klara av den fuktbelastning som den hade utsatts för i och med att beläggningen på parkeringsområdet har byggts helt fast i väggen. M poängterar att det finns ett tydligt och klart orsakssamband mellan de av K företagna byggnadsarbetena och M:s saksador. M har själv skött om sina byggnader på ett omsorgsfullt sätt. I juni 2014 har M låtit en utomstående expert utföra en konditionsgranskning av fastigheten och byggnaderna och har därvid fått en detaljerad granskningsrapport där det inte har konstaterats några byggnadstekniska fel eller brister i M:s byggnader. Några fuktskador har inte heller konstaterats förrän i september 2017, då en invånare i huset meddelat om en fuktskada i sin bostadslägenhet. Vid närmare undersökningar har det kunnat konstateras att det finns en omfattande fuktskada i den av M ägda byggnaden. Det är ostridigt att fuktskadan har uppkommit i samband med de av K företagna beläggningsarbetena 1996. Reparationsarbetena av M:s byggnader har företagits år 2017.

Svaranden K invänder att M:s fordran är preskriberad.

- a. Vad avses med preskription? Hur lång är den allmänna preskriptionstiden? (max. 2 p.)
- b. Vilka syften ligger bakom preskriptionsreglerna? Ange fyra sådana syften. (à 0,5 p.; max. 2 p.)
- c. Hurudan fordran är det fråga om och vad är uppkomstgrunden för denna fordran i den nu aktuella situationen? (max. 1 p.)
- d. Från vilken tidpunkt börjar preskriptionstiden löpa för en sådan fordran som avses i M:s käromål? Redogör för de allmänna normerna för preskriptionstidens början för sådana fordringar. (max. 3 p.)
- e. Från vilken tidpunkt räknas preskriptionstiden i det nu aktuella fallet? Har M:s fordran blivit preskriberad? Motivera svaret i ljuset av de allmänna normerna. (max. 2 p.)

MODELLSVAR:

- a. Med preskription menas att fordran upphör helt utan prestation av den orsaken att tiden gått (0,5 p.), förutsatt att preskriptionen inte har avbrutits eller gäldenären annars blivit påmind om skulden. (0,5 p.) Den allmänna preskriptionstiden är tre år. (1 p.)
- b. Syftet med preskriptionsreglerna är att skapa större klarhet i skuldförhållanden (0,5 p.) och undvika bevisproblem (0,5 p.)./Med andra ord bidrar de till en viss stabilitet i den ekonomiska verksamheten (0,5 p.)./Begränsningen av verkställbarheten har dessutom ett starkt socialt syfte (0,5 p.)./Även gäldenärens skyddsbehov kan lyftas fram: borgenärens passivitet och tidens gång berättigar honom att tro att borgenären har avstått från att kräva betalning (0,5 p.)./Att skulden drivs in inom en skälig tid förebygger vidare en anhopning av dröjsmålsräntor. (0,5 p.)
- c. M:s yrkande avser en utomkontraktuell skadeståndsfordran (0,5 p.) som grundar sig på att K genom byggnadsarbetena orsakat skada för M (0,5 p.).
- d. Om det är fråga om skadestånd som grundar sig på något annat än ett avtalsförhållande, börjar preskriptionstiden löpa då den skadelidande fick kännedom om (1 p.) eller borde ha känt till skadan (0,5 p.) och vem som ansvarar för skadan (0,5 p.). Preskriptionen av skadestånd måste dock, med undantag för person- eller miljöskador, avbrytas innan tio år har gått från den händelse som har orsakat skadan. (1 p.)
- e. I det aktuella fallet har den händelse som lett till skadan berott på ombyggnaden av parkeringsområdet år 1996. (1 p.) Preskriptionen borde ha avbrutits innan tio år har gått från denna händelse. (0,5 p.) Fordran har således varit preskriberad då M första gången (25.10.2017) framställt sitt ersättningsanspråk till K. (0,5 p.)

Källa: Bärlund–Nybergh, Frey–Petrell, Katarina: Finlands civil- och handelsrätt. En introduktion. Fjärde, reviderade upplagan. Helsingfors: Talentum 2013, s. 239–242.

FRÅGA 4

Grossisten Alberts Frukter Ab erbjuder i brev av den 9 februari 2018 lanthandeln ”Prisses Mat” att köpa 200 lådor apelsiner för 5 EUR styck med leverans andra veckan i maj 2018. Gustav som är VD på lanthandeln svarar i ett daterat brev av den 11 februari 2018 att han går med på affären. Brevet förs samma kväll till det lokala postkontoret och skickas iväg. Av en hittills okänd orsak har brevet kommit på villovägar under frambefordrandet, och brevet anländer först den 11 maj till grossisten. Grossisten har dagen innan sålt apelsinerna till Hildurs Bed & Breakfast för 6 EUR lådan. Grossisten Alberts Frukter Ab anser att svaret kommer för sent och kastar därför Gustavs brev i papperskorgen.

Den 20 maj 2018 ringer Gustav till grossisten och undrar varför lanthandeln inte får sina apelsiner. Gustav meddelar under samtalets gång att lanthandeln inte godkänner att leveransen av apelsinerna uteblivit, och kräver att få hålla fast vid köpet. Grossisten Alberts Frukter Ab anser däremot att inget avtal överhuvudtaget kommit till stånd, och anser därför att Gustavs krav är obefogat. En häftig tvist mellan parterna uppkommer.

Du blir inkallad för att avgöra tvisten. Gör en utförlig utredning i ärendet.

MODELLSVAR:

Eftersom det rättsliga problemet berör frågan om ett giltigt avtal uppkommit eller inte, ska rättshandlingslagen tillämpas på fallet. (0.5 p.) Även köplagen ska tillämpas, eftersom det rör sig om köp av lös egendom och frågan om påföljder vid dröjsmål av leverans blir aktuella i fallet. (1 p.) Anbudet har gjorts den 9 februari, och eftersom ingen viss tid för givande av svar är utsatt ska svar ges inom den tid som anbudsgivaren skäligen (grossisten) har kunnat räkna med att går åt till att svaret ges. (0.5 p.) Svarsgivaren har här svarat inom korrekt tid, eftersom han svarat inom 1-2 dagar från att anbudet kom honom till handa. (0.5 p.)

Dock kan man anse att svaret som anländer först ca 3 månader efter att anbudet gavs, kommer för sent fram. (0.5 p.) Som stöd för ett sådant argument kan nämnas att svaret anländer först vid tidpunkten för utsatt leveranstid (0.5 p.) samt att det är fråga om produkter som försämrats förhållandevis snabbt. (0.5 p.) Ett svar som sker för sent utgör ett nytt anbud, och inget avtal uppkommer. (0.5 p.) I Rättshandlingslagen finns dock ett undantag till detta, och baserar sig på om den som avsänt svaret har antagit att svaret har kommit fram i rätt tid, (0.5 p.) och den ursprungliga anbudsgivaren måste ha insett detta. (0.5 p.) I en sådan situation måste den ursprungliga anbudsgivaren utan oskäligt dröjsmål (0.5 p.) reklamera till svarsgivaren, om han inte vill bli bunden vid avtalet på grundval av svaret. (0.5 p.)

Här kan man anse att svarsgivaren (Gustav) har antagit att svaret kommit fram i rätt tid, eftersom han svarade så pass snabbt och förde svaret till posten. (0.5 p.) Ursprungliga anbudsgivaren (grossisten) måste ha insett detta, eftersom Gustav hade daterat svaret till den 11 februari. (0.5 p.) Det innebär att ett avtal anses ha uppkommit, enligt vilket grossisten är skyldig att leverera 200 lådor apelsiner andra veckan i maj. (0.5 p.) Grossisten har inte levererat apelsiner inom utsatt tid och då har köparen enligt KöpL rätt att hålla fast vid avtalet och kräva fullgörelse. (1 p.) En förutsättning är att köparen inte dröjer oskäligt länge med att framställa kravet. (0.5 p.) Här har köparen reagerat inom förhållandevis kort tid (några dagar) och har därför inte förlorat rätten att kräva fullgörelse. (0.5 p.)

FRÅGA 5

Redogör för språket i samband med social- och hälsovårdstjänster i kommuner och samkommuner enligt bestämmelserna i §6 i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010).

MODELLSVAR:

Hälso- och sjukvårdslagen innehåller bestämmelser om språket i samband med hälso- och sjukvårdstjänster (0,5 poäng).

Enspråkiga kommuner och samkommuner för sjukvårdsdistrikt (0,5) ska ordna hälso- och sjukvård på kommunens eller samkommunens språk (1). Tvåspråkiga kommuner och samkommuner som omfattar tvåspråkiga eller både finsk- och svenskspråkiga kommuner (0,5) ska ordna hälso- och sjukvård på finska och svenska så att klienterna eller patienterna blir betjänade på det språk de väljer (1). Bestämmelser om patientens och klientens rätt att använda, bli hörd och få expeditioner på finska eller svenska (0,5) samt om hans eller hennes rätt till tolkning vid användningen av dessa språk hos myndigheterna finns i 10, 18 och 20 § i språklagen (423/2003) (0,5).

Bestämmelserna i 6 § 1 mom. i hälso- och sjukvårdslagen innebär ändå inte att alla anställda inom hälso- och sjukvården måste behärska båda språken. Men myndigheten ska planera verksamheten så att språkkunskaperna finns där de verkligen behövs och så att det är lätt för klienten att få reda på var han eller hon kan få service på sitt eget språk (0,5). Genom arbetsskifts- och arbetsfördelningsarrangemang kan myndigheten säkerställa att personal som behärskar båda språken alltid finns att tillgå (0,5).

6 § 1 mom. innehåller också en förtydligande hänvisning till språklagens 10, 18 20 §. Enligt sagda lagrum har en patient också i enspråkiga kommuner och samkommuner rätt att bli hörd på sitt eget språk, att använda sitt eget språk i ärenden som väcks av myndigheten (0,5) och som direkt gäller grundläggande rättigheter för honom eller henne eller någon i hans eller hennes vård (0,5) eller om myndigheten ålägger honom eller henne någon skyldighet (0,5), rätt till tolkning samt att få översättningar av expeditioner och andra handlingar i sådana ärenden (0,5).

Kommunen och samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska dessutom se till att nordiska medborgare vid behov har möjlighet att använda sitt eget språk, dvs. finska, danska, isländska, norska eller svenska, när de anlitar hälso- och sjukvårdstjänster (0,5). Kommunen och samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska då i den mån det är möjligt se till att nordiska medborgare får behövlig tolk- och översättningshjälp (0,5).

Bestämmelsen i §6.2. grundar sig på nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster (0,5). Genom konventionen har rätten för nordiska medborgare att använda sitt eget språk i ett annat nordiskt land som regleras av den nordiska språkkonventionen utvidgats till vissa delar av social- och hälsovården (0,5).

Bestämmelser om rätten att använda samiska finns i samiska språklagen (1086/2003) (0,5).

Källa: Sidorna 201-204 i Finlands språklagstiftning / Kristian Myntti - Åbo : Åbo Akademi. Institutet för mänskliga rättigheter, 2015.